

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - آگهی‌های رسمی و قانونی

سال پانزدهم

شنبه ۱۱ دی ماه ۱۳۲۸

شماره ۴۳۴۹

شماره مسلسل ۳۶۲
دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۳۶۲
صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه
دوم دی ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
  - ۲) قرائت اسامی اعضای منتهی به از کمیسیونها جهت کمیسیون خاص رسیدگی بلامحه اصلاحات ارضی
  - ۳) اعلام اصلاح مربوط بلامحه تشکیل سازمان ذوب آهن و تأیید آن
  - ۴) شور دوم گزارش کمیسیون دادگستری مربوط بشده مجازات هجرت از مرز
  - ۵) اجراء مجدد بکمیسیون شور دوم گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بواگذاری زمین بتجهیل کزدهای کشاورزی
  - ۶) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر جنگ
  - ۷) بقیه مذاکره تصویب گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بواگذاری زمین بتجهیل کرده های کشاورزی
  - ۱۱) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس ساعت ۱۰ و پانزده دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت فائین جلسه قبل قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)
فائین با اجازه آقایان کدیور و دکتر جهانشاهی باقر و شهری محمودی امیدسالار نفا الاسلامی قبادیان مشار کورس دیهیم و دکتر دادفر صرافزاده خزیمه علم سنندجی دهقان صادق -

بوشهری خرازی بزرگ ابراهیمی عباسی هامری صامی حشمتی اورنگ دکتر رضائی دکتر مشیر فاطمی دولتشاهی فضالی صفاری دکتر دیبا آقاییان دکتر پیرنیا فائین بی اجازه آقایان دکتر طاهری قرشی پردلی بوربور مهندس بهبودی رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست؟ آقای نورالدین امامی

نورالدین امامی - در مریض بنده يك اشتباه های در مطبوعه شده و کلمات را اشتباه چاپ کرده اند البته تنه نویسی اصلاح میکنند

رئیس - بسیار خوب آقای صدرزاده صدرزاده - يك اصلاحات باری در مریض بنده است تقدیم میکنم

رئیس - بسیار خوب بدهید اداره تنه نویسی در صورت مجلس دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد

۲- قرائت اسامی اعضای منتهی به از کمیسیونها جهت کمیسیون خاص رسیدگی بلامحه اصلاحات ارضی

رئیس - چون سؤالی نیست وارد دستور میشود طبق قرار جلسه قبل از کمیسیونهای پنجگانه از هر يك پنج نفر انتخاب شده اند که اسامی آنها قرائت میشود و منعی نمیکند آقایان کمیسیون خاص را تشکیل بدهند و هر چه زودتر هیئت رئیسه خود را انتخاب و مشول کار شوند (بشرح زیر قرائت شد)

از کمیسیون کشاورزی - آقایان :
خلعتبری زهراش مهندس شیانی فضائی مجید ابراهیمی
از کمیسیون کشور - آقایان :
موسوی سراج حجازی سالار بهزادی دکتر کبلی شادرو

از کمیسیون فرهنگ - آقایان : احمد مهران حکیمی صدرزاده علامه رحیمی سیدی نوری
از کمیسیون دادگستری - آقایان :
فخر طباطبائی دکتر شاهکار صامی بوشهری سعید مهدوی
دکتر مشیر فاطمی امیر بختیار
از کمیسیون دارائی - آقایان :
صفاری فرود مرتضی حکمت صادق بوشهری سعید مهدوی

۳- اعلام اصلاح مربوط بلامحه تشکیل سازمان ذوب آهن و تأیید آن

رئیس - در لایحه اینکه راجع بلوب آهن در مجلس تصویب شد و بمجلس سنا هم

فرستاده شده يك اصلاح کوچک آقای همیدی نوری کرده بودند لایحه هم همانطور تصویب شده است در موقع ابلاغ يك جمله از نلم افتاده در لایحه دولت هم بود در آنچه این است در اسامی و آیین نامه مالی و استفاده ای آن بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید (صحیح است) این جمله را وقتی بمجلس سنا ابلاغ کردند از قلم افتاده میخواستیم اطلاع آقایان برسانم که دو کمیسیونها هم همینطور تصویب شده و حالا اضافه میشود (جمعی از نمایندگان - صحیح است)

۴ - شور دوم گزارش کمیسیون دادگستری مربوط به تشدید مجازات عورتان مرز

رئیس - شور دوم لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع بتشدید مجازات بزه هجرت از مرز گزارش کمیسیون دادگستری مطرح است ماده اول قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده اول - اتباع ایرانی که بدون گذرنامه یا پروانه از مرز ایران خارج و وارد شوند باستثناء مرز اشیتان که تابع مقررات خاص هستند بجنس تأدیبی از سه ماه تا یکسال و یا بجزای نقدی از دو سرت ریال تا دو هزار ریال محکوم میشوند مگر اینکه جرم آنها مشمول قوانینی گردد که مجازات سخت تری مین کرده باشد مجازات کسانی که در نزدیکی مرز شروع بارتکاب جرم مزبور نمایند حد اقل مجازات مرتکب است

بقره - راجع بروا دیده ورود اتباع داخله طبق قانون تدارک مصوب ۲۰ دیماه ۱۳۱۱ عمل خواهد شد

رئیس - آقای صامی

صامی - بعد از اینکه این لایحه در مجلس سنا تصویب شد و برای تصویب بمجلس شورای ملی از سال گردید دولت يك بلامحه دیگری راجع به همین موضوع

مجلس شورای ملی تقدیم داشت آن لایحه مجازات شدیدتری برای این قبیل افراد و وضع خاص دیگری پیش بینی کرده است آن لایحه در کمیسیون دادگستری مطرح بود و بعد به کمیسیون گمرکات و انحصارات آمد معاون وزارت کشور و معاون وزارت گمرکات و انحصارات تقاضا کرده اند که این لایحه رسیدگی شود و موافقیه این لایحه در مجلس مطرح می شود تقاضا کنند مسکوت بماند تا اینکه هر دو لایحه به کمیسیون ارجاع شده و نسبت به تصویب رسیدگی شود و یک لایحه جامعی تهیه بکنند و در مجلس مطرح شود اگر این لایحه تصویب شود با آن لایحه ای که بعداً دولت تقدیم داشته و در دستور کار کمیسیون دادگستری است معارض با یکدیگر خواهد بود نتیجه مجازاتی که در آن پیش بینی شده است با مجازات مذکور در این لایحه بطور کلی رفع احتیاج را نمیکند و نظردولت را تأمین نمی کند بدین مناسبت وقتی در کمیسیون مطرح خدمت معاون وزارت کشور و گمرکات تقاضا کردند که نسبت به آن لایحه رسیدگی شود تا از مجلس تقاضا کنند که این لایحه هم به کمیسیون ارجاع شود تا هر دو لایحه در یک کمیسیون مورد رسیدگی واقع شود و با یکدیگر تلفیق شود که هر دو لایحه با هم یک اختلاف نداشته باشد این بود نظر کمیسیون و بنده می خواهم آقای عبیدی نوری مغیر کمیسیون و جناب آقای دکتر عاملی معاون وزارت دادگستری و مغیر کمیسیون کشور موضوعی که تذکر دادم مورد دقت قرار بدهند و نسبت به این موضوع تعیین تکلیف بکنند.

رئیس - آقای مغیر عمیدی نوری (مغیر کمیسیون دادگستری) - نکته ای که جناب آقای صاری فرمودند قبلاً هم مورد توجه قرار گرفت و با آقای دکتر عاملی هم همین صحبت بوده این دو لایحه است و موضوع مربوط به همین گذرنامه ها است و هر دو با هم ارتباط دارد و بنده هم تقاضا میکنم اگر جناب آقای رئیس موافق هستند چون هر دو موضوع یکی است این لایحه هم برود بکمیسیون.

رئیس - بسیار خوب این کار را می توانم ولی اغلب آقایان وزراء میگویند کارها ایشان میماند در صورتیکه بوقع خودشان باید بپایند و کارها ایشان را اگر لازم است در باید بکنند حالا استرداد بکنند حالا فرستاده میشود به کمیسیون آقای ارباب **مهندس ارباب (مغیر کمیسیون کشور) -** بنده هم با همین ترتیب که جناب آقای عبیدی نوری فرمودند موافق هستم که برگردد به کمیسیون و اینرا

خواستم عرض کنم از آقایان معاونین که انصافاً دنبال کارشان هستند مخصوصاً جناب آقای دکتر عاملی هستند مطالب دیگری که خواستم یادآوری کنم در مورد اصلاح این لایحه راجع بکسانی است که مسافرتین را افاق میکنند و بدون گذرنامه میبرند و بودای مرگ میکشاند نسبت به مجازات آنها هم بکفایت بکنند.

رئیس - بنا بر این لایحه بکمیسیون فرستاده میشود.

۵ - شور دوم گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بواگذاری زمین به تحصیل کرده های کشاورزی

رئیس - شور دوم گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بواگذاری زمین به تحصیل کرده های کشاورزی مطرح است فرات می شود (شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون کشاورزی مجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی با حضور آقای وزیر کشاورزی و آقای زمین به تحصیل کرده های کشاورزی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داده با توجه به پیشنهادات خبر شورا و اصلاح تصویب گردید اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم می دارد.

ماده ۱ - وزارت کشاورزی اجازه داده می شود به هر یک از تحصیل کرده های کشاورزی که حاضر شوند در محل مورد زراعت سکونت نموده و امور کشاورزی یا دامپروری را برعهده گیرند به میزان لازم اراضی خالصه دولتی در اختیار آنها بگذارد و بانک کشاورزی از محل اعتبار قانون اصلاح قانون پستوانه اسکناس نیز وام در مقابل سند رسمی زمین برای زراعت طبق آئین نامه مربوطه بایشان وزارت کشاورزی بپردازد.

تبصره ۱ - مراد از تحصیل کرده های کشاورزی منظور در این ماده عبارت است از:

الف - مهندسین کشاورزی و دیگران که در امور کشاورزی و یا بطور کلی اشخاصی که در یکی از رشته های کشاورزی دارای درجه ایسانس یا بالاتر از ایسانس باشند.

ب - دیپلمه های کشاورزی و دیپلمه های دامپرورش و یا بطور کلی اشخاصی از دبیرستانها یا دانشگاه های کشاورزی و دامپرورش فارغ التحصیل شده و تمهیدی برای انجام خدمت دولتی نداشته یا تمهیدات خود را انجام داده باشند.

ج - بوسیله آزمایش و رسیدگی به پیشینه تحصیل کرده های کشاورزی و

دامپرورشکی صلاحیت و توانائی آنان با انتقال بامور مذکور باید معزز شود.

تبصره ۲ - منظور از اراضی خالصه مذکور در ماده یک است اراضی خالصه دولتی که تماماً موجوده یا بشماره از زمینهای بایری که در اثر عملیات عمرانی و سد بندی و غیره از طرف دولت دائر و برای زراعت آماده خواهد شد و یا اراضی یا فرائی که از طرف دولت با اختیار وزارت کشاورزی گذارده میشود با رعایت قانون فروش خالصجات.

ماده ۲ - میزان زمین و آب که به هر یک از دو طبقه مندرج در تبصره ۱ میتوان داد برای طبقه (الف) از پنج برابر برای طبقه (ب) از سه برابر سهم مقرر در ماده ۳ قانون تقسیم و فروش خالصجات برای هر زارع در آن محل بیشتر نخواهد بود.

تبصره - جوانان و دهقانان هر قریه که لااقل یکسال در یکی از آموزشگاه های رسمی کشاورزی که با تصویب وزارت فرهنگ دائر خواهد شد تحصیل کشاورزی کرده و سن آنها لااقل بیست سال تمام باشد در مورد استفاده از مزایای قانون فروش خالصجات نسبت به سایر سکنه ده حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۳ - وزارت کشاورزی مجاز است آن همه از دکترهای دامپرورش و مهندسین و دیپلمه های کشاورزی و دیپلمه های دامپرورشکی کارمند دولت را که ده سال متوالی سابقه خدمت داشته و تمهید نمایند که طبق مقررات این قانون در سکونت نموده و بکار زراعت اشتغال ورزند با استرداد وجوهی که به صندوق بازنشستگی پرداخته از خدمت دولت معاف نموده و از مزایای این قانون بهره مند نمایند.

ماده ۴ - وزارت کشاورزی مجاز است به تحصیل کرده های دامپرورشکی امه از دیگران دامپرورش یا دیپلمه دامپرورشکی که تمهید کند در امر کار دامداری کشور در بانک دایر نمایند و لااقل تا ده سال در آن محل ساکن بمانند چهار سال طبق آئین نامه مخصوص بآنها مساعدت مالی بنماید.

ماده ۵ - کلیه اشخاصی که طبق این قانون بآنها زمین واگذار میگردد باید شخصاً تصدی در امر زراعت آن نمایند والا دولت اراضی مزبور را مسترد خواهد داشت.

ماده ۶ - آئین نامه های مربوط باین قانون توسط وزارت کشاورزی تهیه و پس از تصویب هیات وزیران بوقع اجرا گذارده خواهد شد.

دامپرورشکی صلاحیت و توانائی آنان با انتقال بامور مذکور باید معزز شود.

تبصره ۲ - منظور از اراضی خالصه مذکور در ماده یک است اراضی خالصه دولتی که تماماً موجوده یا بشماره از زمینهای بایری که در اثر عملیات عمرانی و سد بندی و غیره از طرف دولت دائر و برای زراعت آماده خواهد شد و یا اراضی یا فرائی که از طرف دولت با اختیار وزارت کشاورزی گذارده میشود با رعایت قانون فروش خالصجات.

ماده ۲ - میزان زمین و آب که به هر یک از دو طبقه مندرج در تبصره ۱ میتوان داد برای طبقه (الف) از پنج برابر برای طبقه (ب) از سه برابر سهم مقرر در ماده ۳ قانون تقسیم و فروش خالصجات برای هر زارع در آن محل بیشتر نخواهد بود.

تبصره - جوانان و دهقانان هر قریه که لااقل یکسال در یکی از آموزشگاه های رسمی کشاورزی که با تصویب وزارت فرهنگ دائر خواهد شد تحصیل کشاورزی کرده و سن آنها لااقل بیست سال تمام باشد در مورد استفاده از مزایای قانون فروش خالصجات نسبت به سایر سکنه ده حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۳ - وزارت کشاورزی مجاز است آن همه از دکترهای دامپرورش و مهندسین و دیپلمه های کشاورزی و دیپلمه های دامپرورشکی کارمند دولت را که ده سال متوالی سابقه خدمت داشته و تمهید نمایند که طبق مقررات این قانون در سکونت نموده و بکار زراعت اشتغال ورزند با استرداد وجوهی که به صندوق بازنشستگی پرداخته از خدمت دولت معاف نموده و از مزایای این قانون بهره مند نمایند.

ماده ۴ - وزارت کشاورزی مجاز است به تحصیل کرده های دامپرورشکی امه از دیگران دامپرورش یا دیپلمه دامپرورشکی که تمهید کند در امر کار دامداری کشور در بانک دایر نمایند و لااقل تا ده سال در آن محل ساکن بمانند چهار سال طبق آئین نامه مخصوص بآنها مساعدت مالی بنماید.

ماده ۵ - کلیه اشخاصی که طبق این قانون بآنها زمین واگذار میگردد باید شخصاً تصدی در امر زراعت آن نمایند والا دولت اراضی مزبور را مسترد خواهد داشت.

ماده ۶ - آئین نامه های مربوط باین قانون توسط وزارت کشاورزی تهیه و پس از تصویب هیات وزیران بوقع اجرا گذارده خواهد شد.

بهره مند نمایند. برای چه؟ اگر شما موافقت امر کشاورزی در مملکت پیش برود محتاج هستید بوجود کارشناسان در دستگاهها بماند چرا یک دکتر دامپرورش و دیپلمه یا متخصص کشاورزی که آمده ده سال نجر به بیاید کرده در این مملکت تازه آمده با اشتباهاتی که در کار و در عمل بر خورد معجز شده تازه به دردتان می خورد بجای این که آنها را بیشتر نگاه دارید و از وجودشان استفاده کنید راه جالبشان باز می کنید می گوید اگر گفتند که ما می خواهیم برویم در ده سکونت کنیم معاش می کنیم این طرز کار که در این چند سال مملکت عمل واقع شده و بنده بعضی مواضع افرادی را می بینم که خیلی جوان هستند می گویند باز نشسته شده ایم می گویم چرا باز نشسته شده ایم مگر شما ستان شصت سال است می گویند سن من پنجده سال بیشتر نیست اما چون سی سال سابقه خدمت داشته ام باز نشسته شده ام در این مملکت بر می خیزم باین افراد که ۵۰ سال عمر و ۳۰ سال زحمت کشیده و تجربه اندوخته و تازه می شود از آنها استفاده کرد آنوقت ما همینطور راه باز نشستگی کسانی که درس ۴۰-۵۰ و پنجده سالگی هستند که وقتی از مدرسه بیرون آمده اند وارد خدمت شده اند بعد از بیست سال باز بکنیم آنها بروند من می خواهم بدانم وزارت کشاورزی را با چه می خواهند اداره کنند جناب آقای صدرزاده با چه می خواهند کار بکنند راست است که ما باید کم کم جوان هارا وارد خدمت کنیم ممکن است این فکر از لحاظ ظاهر درست باشد ولی از لحاظ باطن این طور نیست بنده افتاد دارم بر این که این ماده را نباید این طور درست تصویب بکنیم و وزارت کشاورزی را مجاز کنیم که هر کدام از این دیپلمه ها و دکترهای دامپرورش که ده سال سابقه خدمت دارند اجازه بدهیم که از کار خارج شوند حرف بنده اینست باین جهت است که ما افتاد دارم که باین وسعتی که در این ماده هست لطف بکار دولت و بکار وزارت کشاورزی و کار اصلاحات ارضی که احتیاجی بوجود می دهد کارشناس است خواهد زد الان موضوع دامپرورش یکی از موضوعات بسیار مهم مملکت است این فریادی که از نداشتن دامپرورشند این که تپت گوشه یک امر مضلی در این مملکت شده برای اینست که دامپرورش در این مملکت کم است وزارت کشاورزی به جز این که مملکت احتیاج دارد دامپرورش ندارد بنده اطلاع دارم هجده بار سال یک شخصی در مرز ایران و افغانستان از ۳۰۰ گوسفندش ۲۷۰۰ تا مرزها فکرمی کند یک دامداری که از ۳۰۰ گوسفندش سیصد تا شصت میماند چطور میتواند دوام پیدا کند گفتم چرا این طور شد گفت در آنجا دامپرورش نه هوا داشتیم گفتم چرا خود را به شد نرساندی گفت نرساندم گوسفندهایم مردند شاد را این

مملکت در این نهضت بزرگ فنی کارشناس لازم دارید در دستگاهها بماند مخصوصاً موضوع دامپرورش که بسیار بسیار کم است در وزارت کشاورزی و در این تشکیلات در نقاطی که عمل پرورش دام است دامپرورش وجود ندارد در این صورت چرا باید اجازه بدهیم یک آقای دکتر دامپرورش زمین بپرورد و برای خودش کار بکند در حالی که بنده باین طرز فکر معتقد نیستم مخصوصاً در موضوع دامپرورش و در کار دامپرورش و متوجه هستم لااقل دامپرورش و دکتر دامپرورش را جناب آقای حکیمی معاف بکنند و اینها را نگاه دارید.

رئیس - آقای مغیر فرماید **آیوورتاش -** (مغیر کمیسیون کشاورزی) - بیانات همکار محترم دلیل باز رد بگری هم بر حسن نیت و هم حسن سلیقه ایشان است ایشان با وجود اینکه عضو کمیسیون کشاورزی نبودند بکنتهای اشاده فرمودند که خود مادر کمیسیون کشاورزی خیلی راجع باین موضوع صحبت کردیم و نکته در جواب ما جناب آقای عبیدی - نوری فرمودند و در اینجا حائز اهمیت است که میخواستیم به رضایت برساند و در کمیسیون کشاورزی صحبت شد و خیلی هم صحبت شد در این زمینه و در موضوع وزارت کشاورزی اشاره کرد که ما اراضی کرد یکی موضوع اینک میگویم یک متخصص کشاورزی باید تمام عمرش را در خارج از شهر زندگی کند و درده باشد اگر جنبه منف و اجبار داشته باشد آن حاصل و نتیجه ای که باید برساند ما بدست نمی آوریم یعنی اگر فلان مهندس کشاورزی خودش حاضر نباشد که خدمت کند بجای اینکه بکار واقعی خودش برسد می رود و در گنج فلان رده می خوابد و خودش به از وجودش است و وجودش مؤثر نیست دوم استبدالی که هم مترازی این است گفتند ما یکی از کارهای ما این است که نشان دادن طرق جدید کشاورزی است در نقاط مختلف کشور و اگر یکی از این آقایان به یک این تشویقی که میشود میزود چون شرط این است که طبق مقررات قانون در ده سکونت کنند و کار کشاورزی را بکنند این خودش یک تشویق و ترویج عمل کشاورزی جدید است به یک طرز بهره برداری و بهمان عملی که خواهد کرد و چون برای خودش کار می کند چاره بسیار بهتر کار خواهد کرد آن منظور اصلی وزارت کشاورزی که ترویج کشاورزی جدید است باین آموزش بصری که اهالی ده ببینند و توجه میکنند بیشتر حاصل میشود باین دلیل بود که کمیسیون هم با این ماده موافقت کرد جناب آقای عبیدی نوری والا عرض کردم در حله اول همین طور که فرمودید در کمیسیون هم این موضوع بحث شد ولی چون دیدیم با این اجازه ممکن است متخصصین کشاورزی در اقصی نقاط مملکت مستقر میشوند و باین

نتیجه ترویج کشاورزی میشود این همان نتیجه ایست که وزارت کشاورزی در نظر دارد.

رئیس - آقای دکتر شاهکار و آقای دکتر محمد شاهکار - مرض کنم بهمان دلالی که آقای عبیدی نوری بیان فرمودند از همان دلایل بنده می خواهم استفاده کنم بگویم این ماده بسیار ماده خوبی است آنچه که در مملکت ما متأسفانه و برای کشاورزی کم است آن همه فردی است بقول فرنگیها عنصر بازو است یعنی ما یک میلیون و ۶۴۰ هزار کیلومتر مربع زمین داریم و بعضی در سبب و چهار صد هکتار است اگر این اعداد را ضرب بکنیم با کم بکنیم در وضع کشاورزی ما تأثیری نخواهد کرد اگر عنصر آدمی بکار راند نظر بگیریم یکی از افتامانی که وزارت کشاورزی باید بکند و متأسفانه وزارت کشاورزی فعلاً از حرفه اصلی خودش که جنبه فنی کشاورزی است خارج شده و دنبال کارهای دیگر است اینست که این رفروم این تغییراتی که در امر کشاورزی باید داده شود از نظر فنی و عنصر فردی باید باشد در این ماده آقای عبیدی نوری دو تا شرط کرده اند این دو تا شرط حاصل شود آن آقای که آن کارمند دولتی که پشت میز نشسته بود اگر این دو شرط را قبول کند معلوم میشود بهر آن کار می خورد صحبت در شرط است یکی اینکه وزارت کشاورزی تشخیص میدهد درم اینک شخص این آقای دامپرورش این آقای دکتر این آقای مهندس تمهید میکند بر اینکه برود در ده بنشیند و به امر کشاورزی اشتغال داشته باشد از دو حال خارج نیست یا واقعاً این آقای آدم متخصصی است همینطور که فرمودید این شخص باید روی زمین بکار برود در ده نشیند و بهر بود اطلاعات فنی خودش را در امر کشاورزی بکند نشان بدهد عوض اینکه بنویسد بیرون نامه شماره فلان برود آنجا دستور بدهد کارها و اسبها و دام هارا باید اینجوری پرورش داد این عمل را باید انجام بدهیم و آن منظور آقای عبیدی نوری که نجات داماها است به این وسیله عملی می شود اگر تخصص او در امر کشاورزی است برود طرز زراعت فنی را بکار برود بیاورد این آقای اگر متخصص نیست و یک عنوانی دارد چرا این آقای یک عنوانی را اشتغال بکند بگذارند برود یکی که واقعاً متخصص اینکار است بیاید من اساساً باین فکر که اهالی نرا بفرستند در محل کار و او هم اهالی نوری والا عرض کردم در حله اول همین طور که فرمودید در کمیسیون هم این موضوع بحث شد ولی چون دیدیم با این اجازه ممکن است متخصصین کشاورزی در اقصی نقاط مملکت مستقر میشوند و باین

تخصصی اشغال میکنند عملاً با طلاس بازی و کفایت بازی تمام میشود این نتیجه عملی نخواهد داشت این است که من فکر میکنم که در این قانون که منظورش اجرای فنی عملیات کشاورزی است ماده سوم ماده بسیار خوبی است و از وجودش همانطور که مورد نظر آقای است میشود استفاده کرد

رئیس - آقای صدرزاده موافقت؟ **صدر زاده -** بایک فقره مخالف هستم.

رئیس - فرماید **صدر زاده -** غالباً در این مجلس از زیادی عدده مستخدمین صحبت شده و این گویا فرغ عتبه باشد البته ما باید از وجود این مستخدمین در مزارع استفاده کنیم اگر یک مهندس در یک مزرعه شروع کرد بکار تمام مزارع مجاور از او استفاده خواهند کرد و در حقیقت یک مهندس عملی در آن دهکده بوجود خواهد آمد و از این حیث بنده مخالف نیستم و به علاوه در نظر داشته باشید که الان در پنج مرکز استان دانشگاه کشاورزی هست و هر سال عده زیادی مهندس از این مدارس بیرون می آید که اگر همه آنها بشوهند برود چه دولت تحصیل بشوند اشکال زیادی فراهم خواهد شد مضافاً اینکه عده ای هم تحصیل کرده از خارج بایران می آید بنابراین این ماده از این نظر اشکالی ندارد مخصوصاً اینکه خودم میدانم که وزارت کشاورزی اخیراً یک کنگره گذاشت برای اینکه یک عده ای از این دیپلمه های کشاورزی را انتخاب بکنند و با این نفر میخواست از افراد نارس بودند که در ادارات دیگر هم رفته اند هنوز کاری بدست آنها نیامده اگر باینها زمین داده میشد با کمال میل و رغبت میرفتند و در دهات در کار کشاورزی مشغول می شدند اما جمله ای که من با آن مخالف هستم این است که میبوسد طبق مقررات این قانون در ده سکونت بکند بنظر من این یک اشکالی فراهم میکنند (مهران - مخالف قانون اساسی است) حالا گذشته از اینکه مخالف قانون اساسی ممکن است باشد و در آن بعضی نمیکنیم اما این اشکال موجود است آخرین مهندس دارای خانواده است دارای اولاد است به همایش میخوانند از مدرسه و از زندگی شهری استفاده کنند این جمله به عقیده من باید برداشته شود باید گفته شود طبق مقررات این قانون بکار زراعت اشتغال نمایند به علاوه شخصی که میخواهد در ده کار زراعتی بکند احتیاج زیادی به آمده و رفت بشهر دارد (مهندس اردبیلی - منظور آقای همان زمین است منظور آقای زمین و اشتغال زراعت است الزام کردن یک نفر مهندس که در تمام ایام سال در ده سکونت بکند بنظر من درست نیست و این نقش فرس است

کنند و هم بطور دست و پا بسته آنها را می
دهیم بیک دسته مأمور دیگر که آنها معلوم
کنند این عهد انجام شده یا نشده آنوقت
باشکالات بزرگی برمی خوریم خوب قانونی
تصویب شده و مجلس رأی داده و باید خوب
اجرا شود بنده از جناب آقای معادن
نخست وزیر و هم بطور از جناب آقای
حکیمی خواهش می کنم متصدیان امر برای
اجرای قانون طوری دستور فرمایند که
قانون دست و پای مهندسین و دکترها و
دیلمه ها را نگیرد آنها خواهند رفت در
دهات برای ۲۰ هکتار یا ۳۰ هکتار زمین
دچار زحمت خواهند شد بک ایراداتی از
آنها گرفته می شود که آقا بتمهش عمل
کرده باینکه در این مأموریت را بکی خواهند
داد بیک مأمور دیگر که از نظر علمی
ممکن است از او کمتر باشد و هم بطور از
نظر علاقه هم از او کمتر باشد او نظر خواهد
داد که نهادنش را انجام نداده آنوقت آن
بیچاره که ۱۰-۲۰ سال زحمت کشیده
زمین را ازش بگیرند این اسباب زحمت
بزرگی برای مملکت می شود متأسفانه
قوانین ما اغلب گذارده است یعنی مجریان
می توانند بقانون روح بدهند روح خوب
بدهند پارو بد بدهند اگر روح خوب
بدهند موجبات رضایت و راحتی مردم فراهم
خواهد شد متأسفانه اگر بیک افراد مفرضی
باشند سوء نظر داشته باشند روح قانون
را طوری عمل می کنند که بازو کسی که
قانون آورده آقایان محترم که قانون را
تصویب کرده اند مغایرت داشته باشد و
موجبات ناراحتی فراهم شود بنده خواهش
می کنم کدر اجرای قانون دقت فرمایند
که باشکال بر نخورد و در عمل موجبات
ناراحتی تصویب نگردد هائراهم نشود.

رئیس - آقای مهندس اردبیلی
مهندس اردبیلی - البته قانونی
است آقایان محترم رأی داده اند و رأی
آقایان هم متبع است و مطاع است و دولت
باید آنرا اجرا کند در حسن اجرای این
لایحه تصور می رود دولت فعلی با آن دقت
و جدیتی که در آن هست آنرا طوری اجرا
کنند که بتواند افلاک این قانون آنطور که
منظور آقایان است منظور بنده است
بشود قانونی راجع بتقسیم خالصه جات از
مجلس گذشت بنده آنوقت هم رئیس کمیسیون
کشاورزی مجلس بودم بیک مرتبه دیدیم که
وزارت کشاورزی بیک لایحه ای آورده است
۵ میلیون تومان از بانک ملی فرض بکنند که
خالصه جات را آباد کند بعد تقسیم بکنند توجه
فرمایند البته اعضای محترم کمیسیون
کشاورزی این لایحه زارد کردند و قبول

نکردند گفتند شما هر چه زودتر این
خالصه جات را قسمت کنید که زار همین و کشاورزان
خودشان بهتر از شما بدون اینکه ۵ میلیون تومان
خرج بشود بتوانند این دهات را آباد کنند
بنده می خواستم مخصوصاً به ادوار نخست وزیری
مرض کنم باید در مساهله های مالی که در
این لایحه پیش بینی شده است مأمورین
دولت را وادار بکنند که بهیچوجه مضایقه
نکنند امر کشاورزی چیزی نیست که برو
فردا بیاگویند اگر مثلاً کاردهم آفات بوضع
نرسوند نتوانند بیک مهندس دفع آفات بکنند باینکه
زرعی دفع آفات کند دیگر مهندسین او از بین رفته
است وقتی بنده در تبریز بودم بیک زارعی
از سرو رود پیش من آمد و گفت امسال
میدانید که ما محصول نداریم بیک چیزی بنویسد
بکشاورزی که ما پول بدهند و ما از آن
استفاده کنیم گفتم چقدر؟ گفت ۱۰۰ تومان
پول لازم است برای اینکه بذر تهیه کنیم
۵۰۰ من گندم بگیریم بیاشیم و برای سال
آتی بکرانی از بین برود باور فرمائید تا
روزی که بنده به تهران حرکت کرده ام ۲۲
روز از آن تاریخ میگذشت در ظرف این
۲۲ روز هنوز این پول باین مرد داده
نشده و قسم میخورد که هر روز روزی ۵
تومان خرج میکنم و به بانک مراجعه
میکنم یعنی در ۲۲ روز ۱۱۰ تومان خرج
کرده بود و اگر میخواست این پول را
بگیرد ۴۰ تومان بدستش میرسد آنوقت
متأسفانه برف هم آمده بود اگر این لایحه
اینطور عملی خواهد شد وای بحال آتاهای
که میخواهند بوسیله این لایحه کارهایی
انجام دهند من مخصوصاً از دولت جناب
آقای دکتر اقبال نخست وزیر محترم که وقتاً
مردی جدی و فعال است و کارهای ایشان
هیچوقت در آذربایجان فراموش شدنی
نیست و ما دیدیم که ایشان با مأمورین دزد
و خائن مبارزه کرده اند در این لایحه هم
مخصوصاً توجه فرمایند که مأمورین نتوانند
برای مردم اشکال تراشی بکنند اگر از بانک
تومان بیک زارعی ۱۰۰ تومان پول می خواهد
باید بعضی اینکه بیک وره های را امضاء
بکنند پول را بدهند ۲۲ روز مهمل نشود
بنده خجالت میکشم ولی ناچارم که بگویم
گفت آقا من تأسف میخورم که به شما
مراجعه کردم چون اگر خودم ۲۰ تومان
میدادم ۱۰۰ تومان را خیلی زودتر می
گرفتم

رئیس - آقای صدرزاده
صدرزاده - بنده از مندرجات این
لایحه چشم آب نمیخورم که این چیزی
که مسطور است بدست بیاید ولی خوب
دولت آقای دکتر اقبال مورد اعتماد است
امیدواریم روی حسن نیت ایشان در عمل

طوری این لایحه را به مورد اجرا بگذارند
که بنتایج مطلوبه برسد تندر کرانی که
همکار محترم من آقای صارمی راجع به
چهرم دادند آقای حکیمی جنابمالی که
معادن وزارت کشاورزی هستند یادداشت
فرمائید و ببینید که با چه زحمتی این مردم
آبادانی آنها را فراهم نموده اند و این
سانحه ای که الان پیش آمده هستی آنها را
از بین برده است اگر دولت کمک نکند
مطمن باشید که در سال آتی به بیشتر افراد
آنها مجبور می شوند که از فارس به نقاط
دیگر بروند و متواری شوند بنده خواهش
می کنم که هر چه زودتر اقدام آنها کمک
فرمائید

رئیس - دیگر کسی اجازه صحبت
نخواسته رأی گرفته می شود بمجموع مواد
چون واگذاری املاک و اموال دولت است
باورقه باید رأی گرفته شود یعنی رأی
تصویبی میگیریم و بعد بمجلس سنایم فرستیم
آقایان موافقین وره سفید خواهند داد
(اسامی آقایان نمایندگان بترتیب زیر
توسط آقای سعیدی (منشی) اعلام و در مجل
نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: مهندس بهبودی، هندی،
دکتر عدل، دادگر، قوام، دکتر بینا،
صفاری، عبادرتقی، فضائی، دکتر نفیسی،
مهندس اردبیلی، ذوالفقاری، موسوی،
حمید بختیار، ابتهاج، فراگزلو، احمد
طباطبائی، دولت آبادی، ارباب، دکتر
سید امامی، مسعودی، مهندس هدایت،
اکبر، افخمی، دکتر وکیل، آقایان،
دکتر اسدی، جلیوند، دکتر شفیق امین
صارمی، پناهی، صدرزاده، کیو، کاظم
شبیانی، دکتر امیر نیرومند، رستم امیر
بختیار، سراج حجازی، مهندس فروهر،
ارباب، عباسی، مهران، دکتر امیر حکمت
توماج، برومند، سعید مهدوی، دکتر
ضیائی، خلعت بری، علامه وحیدی، بهادری
حکیمی، تپورتاش، مشایخی، سعیدی
نوری، فرود، هامری، نصیری، دکتر
آهی، عرب شبانی، مجید ابراهیمی،
مرتضی حکمت، دشتی، استخر، سالار
بهزادی، مهندس دهقانی، سعیدی،
صراف زاده

(آراء ماخوذه شماره شده ۶۳ وره
موافق ۳ وره سفید بی اسم شمرده شد)
رئیس - لایحه واگذاری زمین به
مجموع کرده های کشاورزی تصویب شد
چون اصلاحاتی در آن شده بمجلس سنا
ارسال میشود
اسامی موافقین - آقایان: ابتهاج،
استخر، هدی، دکتر عدل، موسوی، عرب
شبیانی، دکتر سید امامی، فضائی، عباد

نربتی، مهندس بهبودی، دشتی، دکتر
بینا، صداری، مجید ابراهیمی، قوام،
دکتر نفیسی، دادگر، ذوالفقاری،
دکتر امیر نیرومند، افخمی، احمد طباطبائی
جلیوند، ارباب، اکبر، صدرزاده، دکتر
اسدی، فیلکس آقایان، پناهی، شبانی
بهادری، صراف زاده، دهستانی، مرتضی
حکمت، محمد علی مسعودی، عبدالعزیز
بختیار، دکتر امین، کیو، دکتر وکیل
سراج حجازی، رستم امیر بختیار، صارمی
مهندس فروهر، ارباب، عباسی، توماج
دکتر امیر حکمت، حکیمی، خلعت بری
برومند، سعیدی، دولت آبادی، دکتر
ضیائی، مهدوی، علامه وحیدی، تپورتاش
دکتر آهی، مشایخی، مهندس هدایت،
مهندس اردبیلی، سالار بهزادی، هامری
سعیدی نوری، نصیری

ورقه سفید بی اسم علامت امتناع -
سه برگ

رئیس - آقای معادن نخست وزیر
دکتر گیکان (معادن نخست وزیر)
بنده خواستم از اظهار اطف آقایان نمایندگان

در تصویب این لایحه که تقریباً اتفاق
آراء تصویب فرمودند تشکر کنم و مرض
کنم بعضی از نکاتی که تذکر داده شده مثل
اینکه بجای هم بود لازم است کدر آیین
نامه های اجرائی که پیش بینی شده است
آن نکات رعایت شود بنا بر این بنده به آقایان
و همه میدمم و اظهار میدارم که تمام این نکات
یادداشت شده است و در موقع تنظیم آیین نامه
ها رعایت خواهد شد در موضوع چهرم هم دولت
و بانک کشاورزی در حدوده قدرت و مقرراتش
مساهله های لازم را میکنند و آقایان ممکن است
هر طور لازم میدانند راهنمایی بعمل بیاورند
و مستقیماً تشریف بیرند بدستگاهها و تندر کرات
لازم را بدهند

رئیس - بطوریکه خبر رسیده است
صدمه ای که باهالی چهرم وارد شده فوق العاده
زیاد بوده انتظار داریم که دولت در اسرع وقت
وسائلی فراهم کند که موجبات آسایش آنها
فراهم شود

۸- تعیین موقع جلسه بعد
ختم جلسه
رئیس - جلسه آینده روز یکشنبه
خواهد بود دستور لواجی که موجود
است.

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی
رضاحکمت